

Εισαγωγή στη Χριστιανική πίστη και ζωή- Ερμηνεία του «Πάτερ ημών» 5

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

Lev Gillet

ΚΑΙ ΑΦΕΣ ΗΜΙΝ ΤΑ ΟΦΕΙΛΗΜΑΤΑ ΗΜΩΝ

Όπως ο Θεός επιτρέπει να ανατέλλει καθημερινά ο ήλιος επί δικαίους και αδίκους, παρομοίως επιτρέπει να έχουν τον καθημερινό άρτο τους και οι δίκαιοι και οι αμαρτωλοί. Με την άπειρη ευσπλαχνία και μακροθυμία του, ο Θεός χαρίζει την ύπαρξη και συντηρεί στη ζωή όχι μόνον τους αγαθούς, αλλά και τους πονηρούς. Το γεγονός όμως ότι ο Θεός μακροθυμεί και επιτρέπει να υπάρχουμε, παρά τις αμαρτίες μας, δεν πρέπει να μάς κάνει να λησμονήσουμε το καθήκον και την

υποχρέωσή μας να αγωνιζόμαστε νύχτα και μέρα, για να βρισκόμαστε σε σωστή σχέση προς το Θεό. Το καθήκον και την υποχρέωση αυτή θέλει να μάς υπενθυμίσει ο Κύριος με το αίτημα που βάζει τώρα στο στόμα μας. Με αυτό το αίτημα θέλει να μας διδάξει ότι οφείλουμε καθημερινά να ζητούμε από τον ουράνιο Πατέρα την άφεση των αμαρτιών και των παραπτωμάτων μας. Η φράση : «άφες ημίν τα οφειλήματα ημών» σημαίνει ουσιαστικά : «συγχώρησε τις αμαρτίες μας, επανόρθωσε τις συνέπειες της παρακοής μας, διόρθωσε τη σχέση μας με σένα».

Αμαρτία είναι κάθε πράξη, κάθε λέξη, κάθε σκέψη, που μας απομακρύνει και μας χωρίζει από το Θεό. Αμαρτάνουμε κάθε φορά που λέμε «όχι» στο Θεό, που αρνούμαστε να συμμορφωθούμε σ' εκείνο θέλει, επιθυμεί και διατάζει ο Θεός, που προτιμούμε να πράττουμε, να λέμε και να σκεπτόμαστε εκείνο που θέλουμε εμείς. Η αμαρτία είναι ουσιαστικά άρνηση αγάπης. Η αγάπη δεν είναι απλά λόγια και συναισθήματα· είναι πρωτίστως υπόθεση της θελήσεως. Θέλουμε ό,τι θέλει το πρόσωπο που αγαπούμε. Επιθυμούμε ό,τι εκείνο επιθυμεί. Προσπαθούμε με όλες τις δυνάμεις μας να πράξουμε ό,τι εκείνο μας ζητά. Εάν δεν το κάνουμε, σημαίνει ότι δεν αγαπούμε αληθινά και ειλικρινά. Αμαρτία λοιπόν είναι, κατά βάθος, η έλλειψη μιας τέτοιας αληθινής και ειλικρινούς αγάπης προς το Θεό. Ο αμαρτωλός αγαπά τον εαυτό του περισσότερο απ' τον Θεό· προτιμά το δικό θέλημα από το θέλημα του Θεού· προτιμά να πράττει, να λέει και να σκέπτεται εκείνο που αυτός θέλει και

θεωρεί ορθό και όχι εκείνο που θέλει και του δείχνει ο ουράνιος Πατέρας με την Αγία Γραφή, με τη διδασκαλία της Εκκλησίας, με τη φωνή της συνειδήσεως και των γεγονότων της συγκεκριμένης στιγμής.

Το πρώτο ανθρώπινο αμάρτημα έγινε από τους προπάτορες, από τον πρώτο άνδρα και την πρώτη γυναίκα. Έγινε υπό την επήρεια των πονηρών αγγέλων, οι οποίοι είχαν επαναστατήσει και είχαν απομακρυνθεί από το Θεό. Το πρώτο αυτό αμάρτημα του ανθρώπου, ήταν ένα είδος ανταρσίας, μία προσπάθεια του ανθρώπου να προβάλει και να επιβάλει το εγώ του ως μία πραγματικότητα αυτόνομη και ανεξάρτητη από το Θεό. Ο άνθρωπος αποδήμησε -όπως ο άσωτος υιός της παραβολής- σε χώρα μακρινή. Αλλ' όπως ήταν επόμενο, μακριά το Θεό, μακριά από τη «χώρα των ζώντων», ο άνθρωπος «διεσκόρπισε την ουσίαν αυτού». Αφού έπαψε να είναι το φιλόστοργο και υπάκουο παιδί του Θεού, έχασε τις δωρεές και τα προνόμια που του επέτρεπαν να κατέχει την ψηλή θέση του υιού του Υψίστου μέσα στο σύστημα της δημιουργίας, έχασε τον παράδεισο, την αρχική εκείνη αθωότητα και ακεραιότητα, που του είχε δώσει ο Δημιουργός του εν όψει του μεγάλου έργου που του είχε αναθέσει, εν όψει του μεγάλου προορισμού για τον οποίον τον είχε προορίσει.

Ο άνθρωπος κατάντησε πτωχός, υπόδουλος των τυφλών δυνάμεων της φύσεως, των άλογων επιθυμιών της ψυχής του, των πονηρών συμβουλών του πνεύματος του κακού. Σύμφωνα με την παραβολή, κατάντησε να βόσκει χοίρους και να προσπαθεί να γεμίσει τη κοιλιά του από τα ξυλοκέρατα που έτρωγαν οι χοίροι. Και αυτή τη φτώχεια του την κληρονόμησε και στους απογόνους του.

Εξαιτίας της παραβάσεως των προπατόρων ο άνθρωπος γεννιέται με τον «ρύπο του προπατορικού αμαρτήματος». Έχει μέσα του κληρονομικά τα σπέρματα, τις καταβολές της αμαρτίας, τη κλίση και ροπή προς το κακό. Γεννιέται χωρίς τα υπερφυσικά εκείνα αγαθά και προνόμια, που θα είχε εάν οι πρωτόπλαστοι δεν παρέβαιναν την εντολή και τις υποδείξεις του Δημιουργού. Με άλλες λέξεις, εξαιτίας της παραβάσεως των προπατόρων ο άνθρωπος έρχεται στο κόσμο χωρίς την ειδική εκείνη χάρη, η οποία ένωνε τους πρώτους ανθρώπους με το Θεό και τους έκανε μετόχους και κοινωνούς της ζωής του· έρχεται επίσης στο κόσμο με μία φύση τραυματισμένη και εύθραυστη, που περικλείει τα σπέρματα της φθοράς και του θανάτου, απρόθυμη και συχνά ανίκανη να ενεργήσει συμφώνα με το νόμο και το θέλημα του Θεού, που έχει την κλίση προς το κακό, το χάος και την αναρχία.

Η κατάσταση αυτή της φτώχειας, που μας κληροδότησαν οι προπάτορες, ευνοεί την ανάπτυξη ενός άλλου είδους αμαρτίας, για την οποίαν είμαστε προσωπικά ένοχοι και υπεύθυνοι. Το νέο αυτό είδος αμαρτίας καλείται «προσωπικό αμάρτημα», είναι δε η προσωπική μας παρακοή, η προσωπική μας ανταρσία και

άρνηση να κάνουμε το θείο θέλημα. Για να υπάρξει αμαρτία, (με την δεύτερη αυτήν έννοια), απαιτούνται τρεις προϋποθέσεις. Πρώτον, πρέπει να υπάρχει η «ύλη» της αμαρτίας· πρέπει, με άλλους λόγους, η πράξη που κάνουμε να είναι κακή από μόνη της. Δεύτερον, πρέπει να γνωρίζουμε ή τουλάχιστον να υποψιαζόμαστε ότι η πράξη αυτή είναι κακή και όχι καλή. Τέλος, πρέπει να είμαστε αληθινά ελεύθεροι να κάνουμε αυτή την πράξη, να έχουμε πλήρη ηθική και σωματική ελευθερία, όταν την κάνουμε. Είναι συχνά πολύ δύσκολο να αποφανθούμε για την ύπαρξη ή τη σοβαρότητα ενός αμαρτήματος. Δεν μπορούμε πάντοτε να γνωρίζουμε ασφαλώς πως ήσαν οι πραγματικές προθέσεις του αμαρτωλού, η ψυχοφυσική του ιδιοσυγκρασία, η ηθική και βιολογική του προϊστορία, οι επίκτητες έξεις του, ο βαθμός της αγνοίας του κ.ο.κ. Γενικώς όμως θα μπορούσε να πει κανείς ότι σοβαρότατα είναι τα αμαρτήματα εκείνα που έρχονται σε αντίθεση προς ένα φυσικό σκοπό, λ.χ. ο φόνος, η μοιχεία, δεδομένου ότι η ζωή του ανθρώπου ή ο γάμος είναι σκοποί από μόνοι τους. Διαφορετική είναι η περίπτωση των αμαρτημάτων εκείνων των λεγομένων συγγνωστών, που, χωρίς να έρχονται απολύτως σε αντίθεση προς ένα φυσικό σκοπό, αποτελούν απόκλιση από αυτόν, είτε δι' υπερβολής είτε δι' ελλείψεως.

Πρώτο καθήκον του Χριστιανού είναι επομένως η μόρφωση σωστής και φωτισμένης συνειδήσεως και γενικότερα η καλλιέργεια και ανάπτυξη των λογικών του δυνάμεων, ώστε να είναι ικανός να ελέγχει και να κυβερνά δι' αυτών τις πράξεις, τους λόγους και τους λογισμούς του. Εάν καταβάλλει ειλικρινώς προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή και εάν ζητά επιμόνως από τον Πατέρα το φωτισμό και την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος, ο Χριστιανός θα δη να διαλύεται το σκοτάδι που υπήρχε προηγουμένως μέσα του, θα αρχίσει να διακρίνει με διαρκώς μεγαλύτερη σαφήνεια και καθαρότητα τί είναι καλόν και τί είναι κακό, τί πρέπει να πράττει και τί πρέπει να αποφεύγει. Αναφέραμε σε προηγούμενο κεφάλαιο μερικά από τα κύρια σημεία με τα οποία ο Χριστιανός οφείλει να εξετάζει συχνά τη συνείδησή του. Γενικώς οι αμαρτίες μας θα ήταν δυνατόν να αποδοθούν σε τρεις κυρίως τάσεις της πεπτωκυίας φύσεώς μας, της φύσεως πού κληρονομήσαμε από τους παρακουράσαντες προπάτορές μας: στην υπερηφάνεια ή επιθυμία της επιδείξεως και κυριαρχίας· στην πλεονεξία ή επιθυμία της αποκτήσεως και κατοχής όσον το δυνατόν περισσότερων υλικών και νοητικών αγαθών στην ακράτεια ή επιθυμία των παντοειδών σαρκικών απολαύσεων και ηδονών. Και οι τρεις αυτές τάσεις πηγάζουν από κοινή πηγή: τον εγωισμό, την επιθυμία του να πράττουμε ό,τι εμείς θέλουμε ή θεωρούμε σωστό και όχι ό,τι μας υπαγορεύει η αγάπη του Θεού και η αγάπη των αδελφών.

Ο άνθρωπος θα παρέμενε δούλος της αμαρτίας, χωρίς καμιά ελπίδα σωτηρίας, εάν δεν ερχόταν να τον απελευθερώσει ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Με τη θυσία που

προσέφερε ο Χριστός στο Σταυρό καταργήθηκε το κράτος της αμαρτίας, αναιρέθηκαν οι συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος, έγινε δυνατόν να συγχωρούνται και να εξαλείφονται τα προσωπικά μας αμαρτήματα. Ας μη κάνουμε στο Θεό την προσβολή να τον θεωρούμε ως ένα οργισμένο δανειστή που διψά για εκδίκηση και απαιτεί το αίμα και τη σάρκα των οφειλετών του. Ο Θεός είναι απείρως φιλεύσπλαχνος και απείρως φιλόανθρωπος. Με μία μόνο λέξη συγγνώμης μπορούσε να συγχωρήσει όλες τις αμαρτίες των ανθρώπων. Η άπειρη όμως αγάπη του Θεού, η ίδια στον Πατέρα και τον Υιό και το Πνεύμα, είχε πολύ μεγαλύτερες αξιώσεις από τον άνθρωπο. Δεν ήθελε να τον αφήσει απλώς στην κατάσταση ενός συγχωρημένου, αλλ' ένοχου οφειλέτη. Ήθελε να τον αποκαταστήσει στην αρχική δικαιοσύνη του, να τον επαναφέρει στην παλαιά προνομιούχο θέση του, να τον κάνει και πάλι να λέγεται και να είναι όντως υιός του Θεού, φίλος του Θεού, συγκοινωνός της θείας φύσεως και κληρονόμος της θείας δόξας.

Αλλ' ο άνθρωπος δεν ήταν πλέον σε θέση να ανακτήσει την παλαιά δικαιοσύνη του, να επανέλθει στην αρχική του κατάσταση, να επιστρέψει ως τέκνο στον οίκο του Πατέρα. Μετά την αμαρτία του δεν ήταν απλώς «ένοχος», αλλά είχε κυριολεκτικώς πάψει να είναι αληθινός και τέλειος άνθρωπος. Η αμαρτία είχε δημιουργήσει μέσα του μία «καταστροφή», ένα αναποδογύρισμα, που δεν του επέτρεπε πλέον να ζει όχι ως τέκνον Θεού, αλλ' ούτε καν ως πλήρης, ως πραγματικός, ως φυσιολογικός άνθρωπος. Μόνον ένας άνθρωπος άσπιλος, αμόλυντος, άμωμος, άθικτος, δηλαδή, από οιαδήποτε συνέπεια της αμαρτίας, ήταν δυνατόν, με τη χάρη του Θεού, να «αναστρέψει» την «καταστροφή» της αμαρτίας, να επανορθώσει τις συνέπειές της και να αποκαταστήσει εκ νέου μεταξύ ανθρώπου και Θεού σχέσεις τέκνου προς Πατέρα. Ο άνθρωπος αυτός ήταν ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός. Ο Ιησούς, ο λεγόμενος Χριστός, είναι, κατά την πίστη της Εκκλησίας, ο Μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού, ο οποίος, «δι' ημάς τους ανθρώπους και διά την ημετέραν σωτηρίαν», καταδέχθηκε να γίνει, «εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου», αληθής και τέλειος άνθρωπος, καθ' όλα όμοιος με μας, με τη μεγάλη όμως διαφορά ότι δεν γεννήθηκε όπως εμείς υπό το κράτος της αμαρτίας, δούλος της αμαρτίας. Με τη γέννηση του Ιησού άρχισε ένα νέο γένος ανθρώπων, όμοιο με το παλαιό, διότι και αυτό οικοδομείται με τα υλικά με τα οποία ήταν κατασκευασμένο και εκείνο, αλλά και ριζικά διαφορετικό από το παλαιό και αμαρτωλό, διότι «κεφαλή» του, δηλαδή αρχή ή πηγή του, δεν είναι πλέον Αδάμ που αμάρτησε, αλλ' ο Χριστός, ο νέος Αδάμ, ο άνθρωπος που γεννήθηκε ελεύθερος από την δουλεία και την τυραννία της αμαρτίας. Ο νέος αυτός Αδάμ, ο άμωμος, ο αναμάρτητος, ο ελεύθερος από κάθε σπίλο και ρύπο της αμαρτίας, όχι μόνον δεν νικήθηκε ποτέ από την αμαρτία, αλλά με όλη τη ζωή του και προπαντός με το Πάθος και το Σταυρό του κατόρθωσε να «κατακρίνει», να νικήσει, την αμαρτία, να εξαλείψει τις συνέπειές της, να «οικονομήσει», να

αποκαταστήσει δηλαδή, στον «οίκο του Θεού» -τον κόσμο- το νόμο και την τάξη, να συμφιλιώσει και πάλι τον παρακούσαντα και αμαρτήσαντα άνθρωπο με τον Θεό του και από τη μακρινή χώρα της εξορίας του να τον επαναφέρει στον πατρικό οίκο.

Αποθνήσκοντας στο Σταυρό ο Χριστός νέκρωσε το «σώμα της αμαρτίας», τον παλαιό αμαρτωλό τρόπο υπάρξεως του ανθρώπου, και αντί αυτού δημιούργησε μία «καινήν ζωήν», τη ζωή της αγιότητας, της υπακοής, της αγάπης και της ολοκληρωτικής αφοσιώσεως στον Πατέρα. Αλλ' ο Χριστός δεν πρόσφερε τη σταυρική θυσία του μόνος. Ο Πατήρ και το Πνεύμα συμπαραστέκονταν και συνεργούσαν στο σωτήριο αυτό έργο, περιέβαλλαν το Πάθος του σαρκωθέντος και ενανθρωπήσαντος του Υιού με τη χάρη και την συμπάθειάν τους. Υπό μίαν έννοια και οι Τρεις συμπροσέφεραν το ολοκαύτωμα αυτό της Αγάπης, που ήταν η πληρέστερη και αψευδέστερη φανέρωση της «καρδίας», της άπειρης ευσπλαχνίας και φιλανθρωπίας του τριαδικού Θείου. Υπό μίαν άλλη έννοια ολόκληρη η ανθρωπότητα βρισκόταν στο πρόσωπο του Υιού του ανθρώπου πάνω στο Σταυρό και συμπροσέφερε θυσία αινέσεως και λατρείας στο Θεό μαζί με Εκείνον που προορίστηκε να αποβεί η κεφαλή τού μυστικού Σώματος της Εκκλησίας. Η Ανάσταση ήταν το σημείο ότι η σταυρική θυσία του Κυρίου είχε γίνει δεκτή από το Θεό.

Η τυραννία της αμαρτίας είχε καταλυθεί. Μία νέα ζωή δινόταν στους ανθρώπους. Ένα νέο ανθρώπινο γένος δημιουργείτο από το υλικό του παλαιού, του νεκρωθέντος στο Σταυρό, μία ανθρωπότητα προορισμένη να ζήσει διά της «σαρκός και του αίματος» του Χριστού, διά της ζωής του σαρκωθέντος Λόγου. Αλλ' αφού ο Ιησούς ήταν αληθινά Υιός του Θεού, γιατί χρειάστηκε να πεθάνει στο Σταυρό; Μία πράξη, μία χειρονομία, μία ρανίδα του αίματός του δεν αρκούσαν για να καταργηθεί η παντοδυναμία της αμαρτίας, για να επανορθωθούν οι συνέπειές της, για να αποκατασταθεί ο άνθρωπος και κάθε τι το ανθρώπινο στην αρχική του κατάσταση και θέση; Ασφαλώς ήσαν αρκετά! και υπεραρκετά. Αλλ' ο Ιησούς, ο Θεός της σωτηρίας, ο Θεός της αγάπης και της φιλανθρωπίας, ήθελε αποθνήσκοντας από αγάπη προς εμάς στο Σταυρό, να μας διδάξει και να μας αποκαλύψει ποιός είναι πράγματι ο Θεός, ποιά είναι η αληθινή φύση του, πως είναι έτοιμος να μας χαρίσει ακόμη και τη ζωή και το αίμα του, δηλ. τον ίδιο τον εαυτό του. Και πως, κατά συνέπεια, περιμένει από εμάς να παραδοθούμε και να εγκαταλειφθούμε και με την ψυχή και το σώμα σ' Αυτόν. Ήθελε, με άλλες λέξεις, να μας φανερώσει κάτι από την απέραντη και απερίγραπτη αγάπη του Θεού για τα πλάσματά του, μία αγάπη που είναι πάντοτε ανώτερη από κάθε απιστία, από κάθε απείθεια, από κάθε μικρότητα, από κάθε υπολογισμό, από κάθε φόβο του ανθρώπου, μία αγάπη πάντοτε έτοιμη να συγχωρήσει, να σώσει, να αγγίξει, να

θεραπεύσει, να αγιάσει, μία αγάπη που δεν γνωρίζει περιορισμούς και όρια, που δεν στερεύει και δεν εξαντλείται ποτέ.

Δεν πρέπει, άλλωστε, να λησμονούμε ότι ο Σταυρός του Κυρίου είναι, σε τελευταία ανάλυση, «μυστήριο», μία πραγματικότητα που υπερβαίνει κάθε ανθρώπινη εξήγηση, που δεν υποτάσσεται σε καμία προσπάθεια του ανθρώπου να την εγκλείσει σε λογικές κατηγορίες και να την εκφράσει με λογικά σχήματα. Το μυστήριο αυτό αρχίζει κανείς να το εννοεί, μόνον όταν τα πλησιάσει με αγάπη, με ταπεινοφροσύνη, με πίστη, με πόθο να τα γευτεί. Μόνον έτσι μπορεί να αρχίσει να αντιλαμβάνεται το νόημα του Σταυρού, να εννοεί δηλαδή ότι η υπέρτατη αλήθεια και αξία είναι το να θυσιάζει κανείς τα πάντα, ακόμη και τη ζωή του, υπέρ των «φίλων», υπέρ του Θεού και των αδελφών. Εάν δε προχωρήσει κατ' αυτόν τον τρόπο, θα έλθει ασφαλώς μία ημέρα κατά την οποία, με τη χάρη του Θεού, θα αντιληφθεί το νόημα των λόγων του Μαθητού «ον ηγάπα ο Κύριος», - το νόημα της φράσεως «ο Θεός αγάπη εστί» - και γενικότερα το νόημα της υπάρξεως και του κηρύγματος της Εκκλησίας, η οποία από της πρώτης στιγμής παρουσίασε στον κόσμο το Σταυρό του Χριστού ως την πλήρη φανέρωση του Θεού, ως την αποκάλυψη της υπέρτατης αλήθειας, στην οποία στηρίζονται όλα τα άλλα, της αλήθειας ότι ο Θεός είναι Πατέρας.

Αλλ' η σωτηρία του ανθρώπου διά του ζωοποιού Σταυρού του Χριστού δεν είναι μόνον ένα ιστορικό γεγονός, ένα συμβάν που συνέβη προ 2000 και πλέον χρόνων. Είναι μία πραγματικότητα αληθώς και πραγματικώς παρούσα σε κάθε εποχή, στη ζωή κάθε ανθρώπου και ιδιαιτέρως στη ζωή κάθε πιστού. Η πραγματικότητα αυτή φθάνει μέχρις εμάς κατά τρεις τρόπους:

Ο πρώτος τρόπος είναι η προσφορά της ευχαριστιακής θυσίας από την Εκκλησία. Αναφέραμε ήδη τη θεία Ευχαριστία ως θεία τροφή, ως Άρτο Ζωής και ως συνάντηση με το Χριστό του Θεού, ο οποίος έρχεται στη καρδιά μας, για να συμφάγει και να δειπνήσει μαζί μας. Η Ευχαριστία όμως δεν είναι μόνον αυτό. Η τέλεση του Κυριακού Δείπνου από την Εκκλησία είναι μία αναίμακτη επανάληψη ή, πιά σωστά, μία αναπαράσταση της θυσίας του Σταυρού. Δεν πρέπει φυσικά να νομίσουμε ότι, κάθε φορά που γίνεται η θεία Ευχαριστία, ο Χριστός σταυρώνεται εκ νέου, έστω και κατά τρόπο αναίμακτο. Η θυσία του Γολγοθά προσφέρθηκε μία φορά, ο δε σταυρωθείς και ταφείς Χριστός ανέστη εκ του τάφου και κάθεται τώρα εν δόξη εκ δεξιών του Πατέρα. Δεν αποθνήσκει πλέον, «θάνατος αυτού ουκ έτι κυριεύει». Το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, που προσφέρουμε στον Πατέρα κατά τη Λειτουργία ή λαμβάνουμε ως «βρώσιν και πόσιν» κατά τη Θεία Κοινωνία, είναι το Σώμα και Αίμα του σφαγιασθέντος, αλλ' αναστάντος και δοξασθέντος Αμνού του Θεού. Οι Λειτουργίες μας επομένως δεν είναι επαναλήψεις και πιο πολύ δεν

είναι νέοι σφαγιασμοί του Αρνίου του καθήμενου επί του θρόνου της δόξης. Τότε όμως τί είναι; Είναι θυσία, είναι αναπαράσταση, σε συγκεκριμένους τόπους και κατά συγκεκριμένες στιγμές, της Λειτουργίας που τέλεσε ο Κύριος στο Γολγοθά και την οποία προσφέρει αιώνια και αδιάκοπα στον Πατέρα στους ουραμούς. Η άφατος και φρικτή αυτή πραγματικότητα γίνεται παρούσα και προσιτή σε εμάς «μυστηριακώς», με τον Άρτο και τον Οίνο, που μεταβάλλονται σε Σώμα και Αίμα Χριστού διά των ιερών λόγων τους οποίους προφέρει ο ιερέας και με την έλευση του Αγίου Πνεύματος, το οποίον επικαλείται η Εκκλησία. Όπως κατά τη θυσία του Γολγοθά, έτσι και κατά την ευχαριστιακή λατρεία που προσφέρει στον Ποτέρα η Εκκλησία, θύτης και θύμα είναι ο Χριστός, Μετέχοντες και κοινωνούντες σ' αυτή τη θυσία μετέχουμε και κοινωνούμε στο Πάθος και την Ανάσταση του Χριστού. Γινόμαστε με τη χάρη του Θεού μέτοχοι των καρπών της θυσίας την οποία προσέφερε για μας ο Κύριος έπη του ξύλου του Σταυρού. Η ψυχή μας πλένεται από τους ρύπους και τις κηλίδες της, οι αμαρτίες μας συγχωρούνται, τα ανομήματά μας εξαλείφονται· ακόμη δε σπουδαιότερο γινόμαστε μέτοχοι της κοινωνίας του Αγίου Πνεύματος, γινόμαστε κοινωνοί της αγάπης και της ζωής του τριαδικού Θεού, πλήρωμα της βασιλείας του Θεού, πολίτες του ουρανού. Την Ευχαριστία όμως δεν την προσφέρουμε μόνον για τις προσωπικές μας ανάγκες, αλλά για τις ανάγκες ολοκλήρου της Εκκλησίας, για τις ανάγκες των ζώντων και τεθνεώτων, για τις ανάγκες όλου του κόσμου. Όσες φορές μετέχουμε στην προσφορά της ευχαριστιακής θυσίας, καλόν είναι να κοινωνούμε. Εάν όμως δι' οιονδήποτε λόγο δεν μπορούμε να μεταλάβουμε «μυστηριακώς», μπορούμε να κοινωνήσουμε «πνευματικώς», με τον πόθο, της επιθυμίας και της θερμής παρακλήσεως προς τον Πατέρα όπως μη μας αποκλείσει από το Δείπνο του Υιού και μη μας αφήσει πεινασμένους και νηστικούς. Για να είναι όμως η συμμετοχή μας στην Ευχαριστία «λατρεία εν πνεύματι και αληθεία», οφείλουμε να είμαστε ενωμένοι ολόψυχα με τον προσφέροντα και προσφερόμενο Χριστό. Στην προσφορά του Χριστού πρέπει να ενώνουμε και εμείς τη δική μας προσφορά (οσονδήποτε ταπεινή), την προσφορά δηλαδή της θελήσεώς μας, της ψυχής, του σώματός μας, όλης μας της ζωής. Με αυτές τις συνθήκες η Λειτουργία, μυστήριο και σημείο της προσφοράς του Ιησού στον Πατέρα, θα γίνεται μυστήριο και σημείο και της δικής μας προσφοράς στο Θεό.

Ο δεύτερος τρόπος, διά του οποίου το σωτήριο γεγονός του θανάτου και της αναστάσεως του Χριστού αποδεικνύεται πραγματικότητα σύγχρονη και προσιτή σε μας, είναι το μυστήριο του Βαπτίσματος. Με το νερό του Βαπτίσματος ο βαπτιζόμενος καθαρίζεται από την αμαρτία του και απαλλάσσεται από το ζυγό της ανομίας του, της προπατορικής αμαρτίας, και, εάν είναι ενήλικος, από τις προσωπικές του αμαρτίες. Ο βαπτιζόμενος πεθαίνει κατά τον παλαιόν άνθρωπο και ντύνεται τον νέον άνθρωπο, τον Χριστόν· γεννιέται στη νέα ζωή του Χριστού

«δι' ύδατος και Πνεύματος Αγίου».

Τέλος, ο τρίτος τρόπος, διά του οποίου φθάνει σ' εμάς η λυτρωτική θυσία του Κυρίου, είναι το μυστήριο της Εξομολογήσεως. Με την ομολογία των αμαρτιών μας λαμβάνουμε συγγνώμη και άφεση. Η ομολογία ήταν κατά τους πρώτους αιώνες δημόσια, σήμερα όμως ο Χριστιανός ομολογεί τις αμαρτίες του στον ιερέα, ο οποίος είναι διάκονος Χριστού, όργανο της χάριτος. Εκείνο που έχει μεγάλη σημασία κατά την Εξομολόγηση δεν είναι τόσο οι ερωτήσεις που θέτουμε στον ιερέα ή οι συμβουλές που μας δίνει, ούτε απλώς και μόνον η ακριβής απαρίθμηση των παραβάσεων και των αμαρτιών μας και η σωστή περιγραφή των συνθηκών υπό τις οποίες τις διαπράξαμε. Όλα αυτά έχουν αναμφισβητήτως μεγάλη σημασία από ποιμαντικής απόψεως και είναι πολύτιμα για τη διόρθωση και τη σωστή καθοδήγηση του μετανοούντος και εξομολογούμενου Χριστιανού. Εκείνο όμως που προέχει είναι το να προσπέσουμε στα πόδια του σταυρωθέντος Κυρίου με ειλικρινή μετάνοια, με ζωντανή πίστη, με αληθινή συντριβή και ανυπόκριτη αγάπη· είναι να αφευούμε στο έλεος και τη συμπάθειά του με απόλυτη εμπιστοσύνη, να πιστεύσουμε με όλη μας τη ψυχή και με όλη μας την καρδιά ότι Αυτός, ο μόνος Άγιος, ο μόνος Δίκαιος, ο μόνος Αναμάρτητος, είναι επίσης και ο μόνος Φιλάνθρωπος, ο πρόθυμος ιατρός και Σωτήρας των ψυχών και των σωμάτων μας.

Με τα αισθήματα αυτά ας πλησιάσουμε τον εξομολόγο ιερέα, τον πλέον αγράμματο ή έστω και πλέον ανάξιο. Εκείνη τη στιγμή είναι κυριολεκτικά το όργανο της χάριτος, ο αντιπρόσωπος του Χριστού, ο οποίος στην ερώτηση των μαθητών του Ιωάννη, εάν Αυτός είναι ο ερχόμενος ή εάν θα έπρεπε να αναμένουν κάποιον άλλον, απάντησε: «Πορευθεντες απαγγείλατε Ιωάννη α ακούετε και βλέπετε· τυφλοί αναβλέπουσι, χωλοί περιπατούσι, λεπροί καθαρίζονται και κωφοί ακούουσι, νεκροί εγείρονται, πτωχοί ευαγγελίζονται». Στον ιερέα θα αποκαλύψει ο εξομολογούμενος τα φανερά και τα κρυπτά της καρδιάς του, βέβαιος ότι δεν τα λέει σε ένα άνθρωπο, αλλά σ' Εκείνον που αγάπησε τους ανθρώπους, αγάπησε τον κάθε άνθρωπο, και τον πλέον ασήμαντο, τον πλέον αμαρτωλό, τον πλέον κακό στα μάτια των άλλων, μέχρι τέτοιου σημείου, ώστε να ανέβει στο Σταυρό και να αφήσει να αναβλύσει από την κεντηθείσα πλευρά του το αίμα και το ύδωρ της συγγνώμης, της σωτηρίας, της καινής ζωής.

(Αρχιμ. Λεβ Ζιλλέ, «Πατερ ημών-εισαγωγή στην χριστιανική πίστη και ζωή», εκδ. «Ζωή», σ.65-81)

<http://bit.ly/19v9xq4>